

מיתיבי מר זוטרא המפלת אור לשמונים ואחד בית שמאי פוטרין מקרבן ובית הלל מחייבים

Mar Zoutra a opposé à Rav Houna
la Michna suivante:

Q₅

Une femme qui a fait une fausse couche
après la naissance d'une fille
pendant le «Or » du 81ème jour.

Beit Chammai la dispense
d'apporter une seconde
offrande

Beit Hillel l'oblige à
apporter une seconde
offrande

אמרו להן בית הלל לבית שמאי מאי שנא אור שמנים ואחד מיום שמנים ואחד אם שיוה
לו לטומאה לא ישוה לו לקרבן

Beit Hillel dit à Beit Chammai:

En quoi le « **Or** » du 8I
diffère-t-il de la journée du 8I?

Si le « **Or** » est équivalent à la journée
en ce qui concerne la *touma*,
ne sera-t-il pas équivalent
à la journée en ce qui concerne l'offrande?

מדקאמר בית הלל לבית שמאי מאי שנא אור שמונים ואחד מיום שמונים ואחד
שמע מינה אור אורתא הוא

Puisque **Beit Hillel** ont dit à **Beit Chammai**:

En quoi le « **Or** » du 81
diffère-t-il de **la journée du 81**?

Apprends de là que « **Or** »
est employé
dans **le sens de la nuit**.

שמע מינה

En effet, apprends de là que
« **Or** »
veut dire nuit.

מיתבי יכול יהא נאכל אור לשלישי

Q₆

On a opposé à Rav Houna la **Beraita** suivante:

On aurait pu penser qu'une *offrande chelamim*
peut être mangée
durant le « **Or** » du 3ème jour.

ודין הוא זבחים נאכלים ליום אחד ושלמים נאכלים לשני ימים

Q₆

Et cette affirmation est appuyé par l'argument logique suivant:

Certaines offrandes sont mangées pendant un jour,

Tandis que les *offrandes chelamim* sont mangées pendant deux jours.

מה להלן לילה אחר היום אף כאן לילה אחר היום

Par conséquent, de même que là bas, dans le cas des offrandes que l'on ne mange que pendant un jour
la nuit suit le jour,
de même ici dans le cas des *chelamim* ,
la nuit devrait suivre le jour.

תלמוד לומר ביום זבחכם יאכל וממחרת והנותר עד יום בעוד יום הוא נאכל ואינו
נאכל לאור שלישי

C'est pourquoi la Torah dit:

« Le jour de votre sacrifice **chelamim**, il sera mangé, et le
lendemain, et ce qui restera jusqu'au jour. »

Cela nous apprend qu'un **chelamim** peut être mangé
uniquement pendant qu'il fait encore jour,
et ne peut être mangé
durant le « **Or** » du 3ème jour.

יכול ישרף מיד

C'est pourquoi on aurait pu penser que le reste de la viande
de **chelamim**
doit être brûlé immédiatement.

ודין הוא זבחים נאכלין ליום ולילה אחד ושלמים נאכלין לשני ימים ולילה אחד

Et cette affirmation est appuyée par l'argument logique suivant:

Certaines offrandes sont mangées pendant un jour et une nuit.

Et les **chelamim** sont mangés pendant deux jours et une nuit.

מה להלן תיכף לאכילה שריפה אף כאן תיכף לאכילה שריפה

Par conséquent, de même que là bas,
le moment à partir duquel **on doit brûler**,
suit immédiatement
le temps de manger,

De même ici dans le cas des **chelamim**,
le moment de brûler aurait dû
suivre immédiatement
le temps de manger.

תלמוד לומר והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף ביום אתה (שורף)
ואי אתה שורפו בלילה

La Torah dit pour exclure ce raisonnement:

« Et ce qui restera de la viande de l'offrande **chelamim**
au 3ème jour, sera brûlé par le feu »

Ce verset nous apprend donc
qu'en journée, tu le brûles
et tu ne le brûles pas pendant la nuit.

מדקאמר יהא נאכל אור לשלישי אלמא אור אורתא הוא

Puisque la **Beraita** nous dit qu'on aurait pu penser
que l'offrande **chelamim**
peut être mangée durant le « **Or** » du 3ème jour,
nous voyons donc que « **Or** »
est employé
dans le sens de nuit.

שמע מינה

En effet, apprends de là que
« **Or** »
veut dire nuit.

תא שמע אור של יום הכפורים מתפלל שבע ומתודה שחרית מתפלל שבע
ומתודה

Q₇

On a opposé à Rav Houna la **Beraita** suivante:

Le « **Or** » de Yom Kippour
on prie une *amida* comportant **7** **bénédictions**
et on confesse ses fautes:

במוסף מתפלל שבע ומתודה במנחה מתפלל שבע ומתודה בערבית מתפלל מעין
שמונה עשר

Le matin, on prie une *amida* de **7** **bénédictions**
et on confesse ses fautes

À Moussaf, on prie une *amida* de **7** **bénédictions** et on
confesse ses fautes,

À Minha, on prie une *amida* de **7** **bénédictions** et on
confesse ses fautes,

Pendant **la prière du soir**, on prie une *amida* qui est un
abrégé de **18** **bénédictions**.

רבי חנינא בן גמליאל אומר משום אבותיו מתפלל שמונה עשר שלימות מפני
שצריך לומר הבדלה בחונן הדעת

Rabbi Hanina ben Gamliel

rapporte aux noms de ses ancêtres:

On prie la totalité des ces 18 bénédictions
durant la prière du soir,
car on doit prononcer la Havdala
dans la bénédiction
« *Celui qui gratifie la sagesse* ».

אלמא אור אורתא הוא שמע מינה

Nous voyons donc que « **Or** »
est employé dans **le sens de la nuit.**

En effet, apprend de là.

תא שמע דתני דבי שמואל לילי ארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר אלמא
אור אורתא הוא

On a opposé à Rav Houna la **Beraita** suivante:

Viens, apprend à partir de ce qui a été
enseigné à la Yéchiva de Chemouel:

Les **nuits du 14 Nissan**,
on cherche le 'hamets à la lueur d'une bougie.

Nous voyons donc que « **Or** »
est employé dans **le sens de nuit**.

אלא בין רב הונא ובין רב יהודה דכולי עלמא אור אורתא הוא ולא פליגי מר כי
אתריה ומר כי אתריה

La Guemara conclut qu'il n'y a pas de discussion
entre Rav Houna et Rav Yéhouda
Il faut plutôt dire qu'à la fois pour
Rav Houna et Rav Yéhouda,
« **Or** » est employé **dans le sens de nuit**,

En fait, chacun s'est exprimé
comme on s'exprime dans sa région.

באתריה דרב הונא קרו נגהי ובאתריה דרב יהודה קרו לילי

Dans la région de Rav Houna,
on appelle la nuit **lumière**,

Tandis que dans celle de Rav Yéhouda,
on l'appelle **nuit**.

ותנא דידן מאי טעמא לא קתני לילי

Q

Et notre Tana,
pourquoi n'a-t-il pas dit simplement **nuit**?

לישנא מעליא הוא דנקט וכדרכי יהושע בן לוי

R

Notre Tana s'est servi d'une expression raffinée.

Et cela est en accord avec l'enseignement
de **Rav Yéhochoua ben Levi**.

דאמר רבי יהושע בן לוי לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו שהרי עקם הכתוב
שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו שנאמר מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה
אשר איננה טהרה

1. Car Rav Yehochoua ben Levi dit:

« *Jamais un homme ne doit sortir de sa bouche
une parole indélicate,
car la Torah emploie une expression détournée
et ajoute 8 lettres afin de ne pas prononcer
une parole indélicate* ».

Ainsi qu'il est dit:

« *Des bêtes pures et des bêtes qui ne sont pas pures* »

רב פפא אמר תשע שנאמר כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה

2. Rav Pappa dit:

La Torah ajoute 9 lettres,
comme il est dit:

*« S'il y a parmi toi un homme
qui ne soit pas pur à cause d'un incident de nuit ».*

רבינא אמר עשר וי"ו דטהור

3. Ravina dit:

La Torah ajoute 10 lettres
car il faut compter aussi le **vav** de Tahor.

רב אחא בר יעקב אמר שש עשרה שנאמר כי אמר מקרה הוא בלתי טהור הוא כי לא
טהור

4. Rav A'ha bar Yaakov dit:

La Torah ajoute 16 lettres,
comme il est dit:

*« C'est un incident, il n'est pas pur,
car il ne s'est pas purifié ».*

תניא דבי רבי ישמעאל לעולם יספר אדם בלשון נקיה שהרי בזב קראו מרכב
ובאשה קראו מושב

On a enseigné à la Yéchiva de Rav Yichmael:

Un homme doit toujours parler un langage raffiné.

Car dans le cas du zav,
la Torah nomme « **équipement de cavalier** »
alors que dans le cas d'une femme,
la Torah le nomme « **siège** ».

ואומר ותבחר לשון ערומים ואומר ודעת שפתי ברור מללו

La Beraita cite deux autres sources:

1. « Tu aurais dû choisir le langage des Sages ».

Et il dit:

2. « Mes lèvres ont exprimé un savoir raffiné ».

מאי ואומר

Q

Pourquoi **la Beraita** ajoute-t-elle
les deux autres sources?

וכי תימא הני מילי בדאורייתא אבל בדרבנן לא תא שמע ואומר ותבחר לשון
ערומים

Car si tu dis que ces paroles indiquent
seulement **qu'un discours raffiné**
n'est nécessaire que dans les versets de la Torah
mais **pas pour les enseignements rabbiniques.**

Viens apprends une seconde preuve:

Et il dit:

1. « Tu aurais dû choisir le langage des Sages ».

וכי תימא הני מילי בדרבנן אבל במילי דעלמא לא ואומר ודעת שפתי ברור מללו

Et si tu dis que ces paroles indiquent
seulement **que le langage raffiné**
n'est nécessaire que dans **les enseignements des Sages**
mais **pas pour les sujets ordinaires**.

Viens apprends une troisième preuve:

Et il dit:

2. « Mes lèvres ont exprimé un savoir raffiné ».

ובאשה לא כתיב בה מרכב והכתיב ותקם רבקה ונערתי ותרכבנה על הגמלים

Q

Et à propos d'une femme est-il vrai
qu'il n'est pas écrit le terme **chevaucher**?

Et pourtant, il est écrit:

« *Alors Rivka se leva avec ses jeunes filles
et elles chevachèrent les chameaux* ».

התם משום ביעתותא דגמלים אורחא היא

R

Là-bas,
à cause de la frayeur
que l'on a du haut des chameaux,
il est normal qu'une femme se mette à califourchon.

והכתיב ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכבם על החמר

Q

Et pourtant il est écrit:

**« Puis Moché prit sa femme et ses fils
et les fit chevaucher sur l'âne? »**

התם משום בניו אורחא הוא

R

Là-bas,
puisque ses fils voyageaient avec elle,
Il est normal de dire qu'ils ont **chevauché**.

והכתיב והיא רכבת על החמור

Q

Et pourtant il est écrit:

« *Et pendant qu'elle chevauchait sur l'âne?* »

התם משום ביעתותא דליליא אורחא הוא

R.

Là bas,
à cause de la crainte de la nuit,
il est normal qu'une femme s'asseye à califourchon.

ואיבעית אימא משום ביעתותא דליליא ליכא משום ביעתותא דדוד איכא

R₂

Et si tu veux, tu peux dire
qu'à cause de la **crainte de la nuit**,
cela n'était pas une raison suffisante
pour qu'elle s'asseye à califourchon,

Par contre à cause de la **crainte de David**,
cela en était une raison.

ואיבעית אימא ביעתותא דדוד נמי ליכא משום ביעתותא דהר איכא

R₃

Et si tu veux,
dis que la crainte de David non plus,
n'était pas une raison suffisante,

Mais à cause de la crainte de la montagne,
cela en était une raison.

ובאורייתא מי לא כתיב טמא

Q

Et dans la Torah,
le mot *impur* n'est il pas écrit?
Et pourtant la Torah mentionne ce mot
de nombreuses fois?

אלא כל היכא דכי הדדי נינהו משתעי בלשון נקיה כל היכא דנפישין מילי משתעי
בלשון קצרה

R

Plutôt il faut dire,
à chaque fois qu'elles ont la même longueur,
la Torah emploie l'expression raffinée,

Mais chaque fois que
l'expression raffinée est plus longue,
la Torah emploie
l'expression la plus concise.

כדאמר רב הונא אמר רב ואמרי לה אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר
לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה

Cela est en accord avec ce
que Rav Houna a dit au nom de Rav,
et certains disent que Rav Houna
dit cet enseignement
au nom de Rav
qui l'a dit au nom de Rav Meir:

**« Un homme doit toujours
enseigner à son élève de manière concise ».**

וכל היכא דכי הדדי נינהו משתעי בלשון כבוד והא רוכבת ויושבת דכי הדדי נינהו
וקאמר רוכבת

Q

Mais est-il vrai que chaque fois
que les deux expressions ont la même longueur,
la Torah emploie **l'expression la plus respectable?**

Et pourtant, **rokhévet** (chevaucher)
et **yochévet** (s'asseoir) ont la même longueur,

Et la Torah a quand même dit
rokhévet, qui est moins respectable?

רכבת כתיב

R

La Guemara répond:

La Torah a écrit **rokhévet sans vav.**

הנהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דרב חד אמר שויתין האי שמעתא כדבר אחר
מסנקן וחד אמר שויתין האי שמעתא כגדי מסנקן ולא אישתעי רב בהדי דהאיך

Il y avait ces deux élèves qui étaient assis devant **Rav**,

L'un d'eux dit:

Cette étude nous a rendu **comme une autre chose**
(c'est-à-dire **un porc**) fatigué,

Et l'autre dit:

Cette étude nous a rendu **comme un chevreau fatigué**,

Et **Rav** n'a plus parlé avec le premier.

הנהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דהלל וחד מינייהו רבן יוחנן בן זכאי ואמרי לה קמיה דרבי
וחד מינייהו רבי יוחנן

Il y avait ces deux élèves qui étaient
assis devant **Hillel**,

Et l'un d'eux était **Rabban Yohanan Ben Zakkai**,

Et certains disent qu'ils étaient
assis devant **Rabbi**,

Et l'un d'eux était **Rabbi Yohanan**.

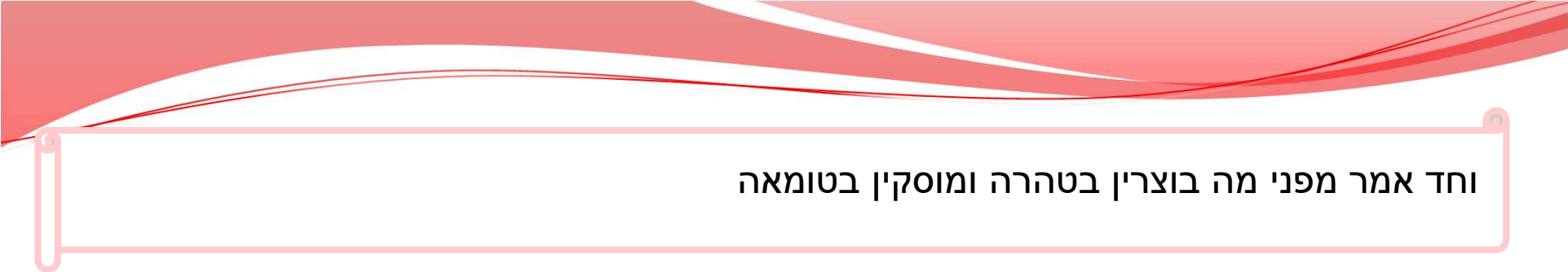

חד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ואין מוסקין בטהרה

Un des élèves a demandé:

Pourquoi doit-on récolter les raisins
dans un état de **pureté**
alors que l'on n'a pas besoin de récolter les olives
dans un état de **pureté**?

וחד אמר מפני מה בוצרין בטהרה ומוסקין בטומאה

Et l'autre a demandé:

Pourquoi doit-on récolter les raisins
dans un état de **pureté**,
alors que l'on peut récolter les olives
dans un état **d'impureté**?

אמר מובטח אני בזה שמורה הוראה בישראל ולא היה ימים מועטים עד שהורה הוראה
בישראל

Le maitre dit:

Je suis certain que le premier élève
rendra **des décisions halakhiques** pour Israël.

Et il n'y eut pas plus de quelques jours
avant qu'il ne rende
des décisions halakhiques pour Israël.

הנהו תלתא כהני חד אמר להו הגיעני כפול וחד אמר הגיעני כזית וחד אמר הגיעני כזנב
הלטאה

Il y avait ces trois Cohanim qui avait reçu une part de
Le'hem Hapanim;

L'un dit:

J'ai reçu un morceau de la **taille d'une fève**.

L'autre dit:

J'ai reçu un morceau de la **taille d'une olive**.

Et un 3ème dit:

J'ai reçu un morceau de la **taille d'une queue de lézard**.

בדקו אחריו ומצאו בו שמץ פסול

On a vérifié la généalogie du 3ème
et on a trouvé dans sa généalogie un problème le
disqualifiant d'être Cohen.

והא אין בודקין מן המזבח ולמעלה

Et pourtant,
nous avons appris dans une **Michna**:

On ne vérifie pas la **généalogie** d'un **Cohen**
qui a fait le service des sacrifices
depuis l'Autel et au-delà.

לא תימא שמך פסול אלא אימא שחך פסול ואי בעית אימא שאני התם דאיהו דארע נפשיה

R₁ Ne dis pas qu'on a trouvé un problème disqualifiant,
mais dis plutôt que l'on a trouvé
des comportements inconvenants le disqualifiant.

R₂ Et si tu veux, dis:
c'est différent là bas,
puisque lui-même s'est compromis.

ההוא ארמאה דהוה סליק ואכיל פסחים בירושלים אמר כתיב כל בן נכר לא יאכל בו כל ערל לא יאכל בו ואנא הא קאכילנא משופרי שופרי

Il y avait un Araméen qui montait
et mangeait les sacrifices *pessahim* à Jérusalem.

Une fois il dit à **Rabbi Yéhouda ben Beteira** :

Il est écrit:

**« Tout étranger n'en mangera pas et
tout incirconcis n'en mangera pas ».**

Et moi, voici que je mange **le meilleur du meilleur**
morceau du Korban Pessah!

אמר ליה רבי יהודה בן בתירא מי קא ספו לך מאליה אמר ליה לא

Rabbi Yéhouda ben Beteira lui demanda:
« *Te donnent-ils à manger la graisse de la queue?* »

Il lui répondit:
« *Non* ».

כי סלקת להתם אימא להו ספו לי מאליה כי סליק אמר להו מאליה ספו לי אמרו ליה אליה
לגבוה סלקא

Quand tu monteras là bas la prochaine fois, dis leur:

« *Donnez moi la queue à manger!* »

Quand il monta à nouveau il leur dit:

« *Donnez moi la queue à manger* »

Ils lui dirent

« *La queue monte pour Hachem.* »

אמרו ליה מאן אמר לך הכי אמר להו רבי יהודה בן בתירא אמרו מאי האי דקמן

Ils lui demandèrent:

« *Qui t'a dit cela?* »

Il leur répondit:

« *Rabbi Yéhouda ben Beteira.* »

Ils se dirent entre eux:

« *Qu'est ce que cette affaire qui nous vient là?* »

בדקו בתריה ואשכחוהו דארמאה הוא וקטלוהו

Ils firent des vérifications à son sujet,
et ils découvrirent **qu'il était Araméen,**
et ils le tuèrent.

שלחו ליה לרבי יהודה בן בתירא שלם לך רבי יהודה בן בתירא דאת בנציבין ומצודתך פרוסה
בירושלים

Ils envoyèrent ensuite le message à
Rabbi Yéhouda ben Beteira:

« *Paix à toi, Rabbi Yéhouda ben Beteira,
car tu es à **Netsivin**,
mais ton filet se déploie à **Jérusalem** ».*

רב כהנא חלש שדרה רבנן לרבי יהושע בריה דרב אידי אמרו ליה זיל בדוק מאי דיניה אתא
אשכחיה דנח נפשיה קרעיה ללבושיה ואהדריה לקרעיה לאחוריה ובכי ואתי

Rav Kahana est tombé malade.

Les Sages ont envoyé à Rabbi Yéhochoua le fils de Rav Idi
lui disant:

« Va vérifier quel est l'état de **Rav Kahana** ».

Rabbi Yéhochoua est venu et a trouvé que

Rav Kahana était décédé.

Il a déchiré son vêtement
et fait passer la déchirure derrière lui,
et est revenu en pleurant.

אמרו ליה נח נפשיה אמר להו אנא לא קאמינא ומוציא דבה הוא כסיל

Les Sages lui ont demandé:
« *Rav Kahana est-il décédé?* ».

Il leur répondit:
« *Je n'ai rien dit* »,

Car il est écrit:
« *Celui qui rapporte une mauvaise parole
est un imbécile* ».

יוחנן חקוקאה נפק לקרייתא כי אתא אמרו ליה חיטין נעשו יפות

Yohanan Hakoukaa
est allé dans les villages de la campagne.

Quand il est revenu, les gens lui ont demandé:
« *Les récoltes de blé ont-elles été belles?* »

אמר להם שעורים נעשו יפות אמרו ליה צא ובשר לסוסים ולחמורים דכתיב השערים והתבן
לסוסים ולרכש

Il leur répondit:

« *Les récoltes d'orge ont été belles.* »

Ils lui ont dit ironiquement:

« *Va et annonce la nouvelles aux chevaux et aux ânes!* »

Comme il est écrit:

« *L'orge et la paille pour les chevaux et les montures
rapides* »

מאי הוי ליה למימר אשתקד נעשו חיטין יפות אי נמי עדשים נעשו יפות

Qu'aurait-il dû dire?

R₁

L'année dernière,
les récoltes de blé ont été belles.

R₂

Ou encore, il aurait pu dire:
les lentilles ont été belles.